

Dosarul nr. 3ra-862/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M. Gandrabur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

Î N C H E I E R E

16 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Morei împotriva Inspectoratului General al Poliției al MAI, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției al MAI și s-a menținut hotărârea din 30 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 22 octombrie 2018, Tatiana Morei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției al MAI, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta Tatiana Morei a indicat că se află în relații de căsătorie cu Nicolae Morei, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie seria x nr. xxxxxxxx1 din 03 iunie 2017, soțul fiind angajat al Inspectoratului General al Poliției și deține funcția de șef interimar al Secției Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a Inspectoratului National de Investigații din cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.

Reclamanta a relatat că la data de 25 iulie 2018 s-a născut fiul xxxxxxxx, conform certificatului de naștere seria x 3xxxxxxx0 din xxxxx, eliberat de către Oficiul Stare Civilă Botanica, mun. Chișinău. Reclamanta a mai susținut că la moment nu este angajată în câmpul muncii, este pe deplin la întreținerea soțului și nu are un venit asigurat. Inspectoratul General al Poliției al MAI i-a stabilit și achitat concediul de maternitate conform prevederilor legale.

Reclamanta a indicat că prin cererea din 10 octombrie 2018 a solicitat Inspectoratului General al Poliției al MAI stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani în conformitate cu prevederile art. 40 alin. (7) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Prin răspunsul nr. 34/5-M-116/18 din 17 octombrie 2018, Inspectoratul General al Poliției al MAI a refuzat în satisfacerea cererii, nu a indicat expres suma stabilită și achitată, comunicând doar faptul că indemnizația dată urmează a fi calculată începând cu data de 14 septembrie 2018.

Reclamanta Tatiana Morei a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ilegalității refuzului Inspectoratului General al Poliției nr. 34/5-M-116/18 din 17 octombrie 2018, obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației pentru îngrijirea copilului până la atingerea vârstei de 3 ani, în mărime de 30 % din venitul mediul lunar asigurat al soțului, realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului.

Reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. art. 49 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 14-17, 26, 95 din Legea contenciosului administrativ, art. 124 din Codul Muncii, art. 2 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, art. 27 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, art. 40 din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și art. 166-167 din Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea din 30 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă integral acțiunea în contencios administrativ, s-a recunoscut ilegal refuzul Inspectoratului General al Poliției nr. 34/5-M- 116/18 din 17 octombrie 2018, s-a obligat Inspectoratul General al Poliției să stabilească, calculeze și să achite în beneficiul Tatiane Morei indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului xxxxxxxx d.n. 25 iulie 2018, până la atingerea vârstei de 3 ani, în mărime de 30 % din venitul mediul lunar asigurat al soțului Nicolae Morei, realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului, în conformitate cu art. 7 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Prin decizia din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției al MAI și s-a menținut hotărârea din 30 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Morei împotriva Inspectoratului General al Poliției al MAI, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la data de 03 iunie 2017 Tatiana Morei s-a căsătorit cu Nicolae Morei, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie eliberat de Oficiul Stare Civilă Botanica, mun. Chișinău. La data de 25 iulie 2018 din căsătorie s-a născut copilul comun – xxxxxxxx, fapt confirmat prin certificatul de naștere seria xxxxx, eliberat de Oficiul Stare Civilă Botanica, mun. Chișinău.

Instanța de apel a stabilit că decizia privind stabilirea indemnizației unice la nașterea copilului în baza cererii nr. 2018/93/22693 din 04 octombrie 2018, emisă de

Casa Națională de Asigurări Sociale denotă că Tatiana Morei a beneficiat de indemnizația unică la nașterea copilului, pentru copilul xxxxxxxx d.n. 25 iulie 2018, cuantumul căreia a constituit 5645 lei. Conform legitimației de serviciu Ixx nr. x din 05 mai 2015 valabilă până la 05 mai 2025, soțul reclamantei, Nicolae Morei activează în cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în funcția de ofițer urmărire penală, până în prezent. Contraprobe în acest sens nu au fost prezentate. La data de 10 octombrie 2018, Tatiana Morei a depus în adresa Inspectoratului General al Poliției cerere prin care a solicitat stabilirea, calcularea și achitarea lunară în beneficiul său a indemnizației pentru îngrijirea și creșterea copilului minor xxxxxxxx până la împlinirea vârstei de 3 ani, în modul prevăzut de art. 40 alin. (7) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Prin răspunsul nr. 34/5-M-116/18 din 17 octombrie 2018, Inspectoratul General al Poliției a comunicat că Tatiana Morei se consideră persoană neasigurată și poate beneficia de indemnizația pentru îngrijirea copilului de la locul de muncă al soțului, cu aplicarea bazei de calcul pentru persoanele neasigurate.

Instanța de apel a constatat că prima instanță corect a conchis în favoarea obligării Inspectoratului General al Poliției să-i achite reclamantei indemnizația lunară pentru creșterea copilului xxxxxxxx, până la împlinirea vârstei de 3 ani cu aplicarea bazei de calcul pentru persoanele asigurate ori alegațiile pârâtului enunțate în referință precum că reclamanta poate beneficia de indemnizație pentru îngrijirea copilului minor ca persoană neasigurată, sunt nejustificate și contravin normelor legale abordate în prezenta cauză. Prin urmare, just instanța de fond a remarcat faptul că, indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani urmează a fi încasată din contul Inspectoratului General al Poliției mun. Chișinău, deoarece aceasta se încasează de la locul de muncă al soțului, după expirarea concediului postnatal.

Instanța de apel a reținut că prin răspunsul Inspectoratului General al Poliției mun. Chișinău nr. 34/5-M-116/18 din 17 octombrie 2018 nu s-a refuzat integral achitarea indemnizației pentru îngrijirea copilului xxxxxxxx, dar s-a făcut referire la achitarea indemnizației cu aplicarea bazei de calcul pentru persoanele neasigurate. Implicit, prin răspunsul enunțat s-a refuzat în satisfacerea cererii de achitare a indemnizației pentru creșterea copilului până la 3 ani, similar persoanelor asigurate.

Prin urmare, în mod cert se constată dreptul intimatei Tatiane Morei, care este neangajată în câmpul muncii, neasigurată social în alte condiții și aflată la întreținerea soțului, la plata lunară a indemnizației pentru creșterea copilului minor xxxxxxxx, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de serviciu al soțului Nicolae Morei, colaborator al Inspectoratului General al Poliției, începând cu data de 05 mai 2015 ori în condițiile în care intimata Tatiana Morei se află la întreținerea soțului, anume angajatorul, adică Inspectoratul General al Poliției, al cărui colaborator este soțul Nicolae Morei, unicul întreținător, îi revine obligația de a-i stabili, calcula și achita intimatei indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor xxxxxxxx până la vârsta de 3 ani de la locul de muncă a soțului, deoarece prin efectul legii, atât angajații Inspectoratului General al Poliției, asigurați în sistemul public obligatoriu de la bugetul de stat, cât și soțiile acestora aflate la întreținerea lor, beneficiază de indemnizații pentru creșterea copilului minor până la împlinirea vârstei de 3 ani, de la locul de muncă a soțului, din bugetul de stat.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 01 iunie 2020, Inspectoratul General al Poliției al MAI a contestat-o cu recurs nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Tatiana Morei.

La 27 iulie 2020 Inspectoratul General al Poliției al MAI a depus recurs motivat prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Tatiana Morei

Recurentul Inspectoratul General al Poliției al MAI, în motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, precum și faptul că normele de drept material și procedural au fost aplicate eronat nefiind studiate minuțios actele normative în vigoare care reglementează obiectul litigiului.

Recurentul a specificat că conform art. 1 al Legii nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani reprezintă formă de sprijin bănesc ce se stabilește și se acordă prin sistemul public de asigurări sociale persoanei asigurate pentru creșterea copilului. Prin urmare, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani inclusiv soției funcționarului public cu statut special se acordă funcționarilor publici cu statut special conform dispozițiilor generale.

Recurentul a invocat că art. 6 al Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, nu stabilește expres modul de achitare a indemnizației pentru îngrijirea copilului soțiilor aflate la întreținerea soțului.

Recurentul a menționat că prin răspuns, intimatei Tatiane Morei i-a fost adus la cunoștință că soțiile aflate la întreținerea soțului sunt persoane neasigurate și beneficiază de indemnizație stabilită prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii. În rezumarea celor relatate în răspuns, s-a comunicat că, Tatiana Morei se consideră persoană neasigurată și poate beneficia de indemnizația pentru îngrijirea copiilor de la locul de muncă al soțului, cu aplicarea bazei de calcul pentru persoanele neasigurate. Prin urmare, Inspectoratul General al Poliției nu a lezat careva drepturi ale intimatei.

Recurentul a relatat că în temeiul punctelor 2, 4 și 8 ale Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002 și reieșind din practica judiciară remarcă că, achitarea indemnizației solicitate este opozabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale. Mai mult decât atât, reieșind din conținutul normei nominalizate, recurentul a susținut că indemnizația pentru concediul pentru îngrijirea copilului se acordă polițistului conform dispozițiilor generale, acestea fiind reglementate prin Legea nr. 289 - XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii, în normele date nefiind reglementat cazul de stabilire, calculare și achitare a prestației sociale date de la locul de muncă al soțului întreținător.

Recurentul a indicat că nu este de acord cu aspectul invocat de intimată, deoarece în asemenea circumstanțe se pune semn de egalitate între concediul de maternitate și cel de îngrijire a copilului, în timp ce legiuitorul delimitează aceste tipuri de concediu, menționând că doar concediul de maternitate se acordă soției aflate la întreținerea polițistului. Complementar, menționează că conform rigorilor Regulamentului cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, și anume pct. 7 alin. 2), lit. e), în cazul în care unul dintre părinți nu este încadrat în câmpul muncii, la solicitare, părintelui neîncadrat i se stabilește indemnizație pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 1,5 ani sau uneia dintre persoanele asigurate menționate la punctul 7) subpunctul 2) lit. d¹) al aceluiași Regulament. La solicitarea acesteia, i se stabilește indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, cu condiția că se află în concediu pentru îngrijirea copilului și confirmă stagiul necesar de cotizare.

Recurentul consideră că pretențiile înaintate de intimata Tatiana Morei împotriva Inspectoratului General al Poliției poartă un caracter nefondat, ținând cont de prevederile invocate de către reprezentantul Inspectoratului General al Poliției în referința examinată. Subsidiar, făcând trimitere la prevederile Legii nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, precizează că stagiul de cotizare constituie perioadele, în care persoana a plătit contribuții în mărimile stabilite, la bugetul asigurărilor de stat. Astfel, reieșind din faptul că intimata nu a fost și nu este angajată în câmpul muncii și nu plătește contribuții de asigurări sociale consideră că solicitarea intimitei este neîntemeiată.

Totodată, recurentul a menționat că conform prevederilor art. 3, lit. e) al Legii nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale este menționat că, sistemul public de asigurări sociale se organizează și funcționează având ca principii de bază, cum ar fi principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public; drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite. De asemenea, conform pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, stabilirea și evidența indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, începând cu 01 noiembrie 2002, se va efectua de către Casa Națională de Asigurări Sociale și subdiviziunile teritoriale ale acesteia, iar plata indemnizațiilor nominalizate se va efectua de către prestatorul de servicii de plată desemnat, prin cerere, de către beneficiar.

Recurentul a indicat că indiferent de faptul dacă solicitantul acestor indemnizații este angajat în câmpul muncii sau nu, cererea pentru stabilirea indemnizației unice la nașterea copilului și indemnizației lunare pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani (1,5 ani)- va fi depusă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale.

La 04 septembrie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Tatiane Morei copia recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne împotriva deciziei din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 163).

La 24 august 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Completul specializat relevă că la materialele cauzei lipsește dovada recepționării recursului de Tatiana Morei.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul relevă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 28 mai 2020. Totodată, decizia recurată a fost notificată recurentului Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, la data de 17 iulie 2020 fapt ce se confirmă prin dovada de expediere poștală (extras din poșta electronică activă maria.straton@justice.md) anexată la materialele cauzei (f.d. 153).

În aceste circumstanțe recursul depus de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne la data de 01 iunie 2020 și 27 iulie 2020, se consideră a fi depus în termen. (f.d. 147-162)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 7 p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne este inadmisibil.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan